

Milli Məclisin iclasında

Türk dünyasına töhfə verəcək saziş təsdiqləndi

Türk İnvestisiya Fondunun yaradılması qarşısında dövlətlər arasında əlaqələri yeni mərhələyə yüksəldəcək. Mayın 30-da spiker Sahibə Qafarovanın sədrliyi ilə Milli Məclisin yaz sessiyasında növbəti plenar iclası keçirilib.

Parlamentin spikeri bildirib ki, mayın 28-də qarşıda Türkiyədə keçirilən prezident seçkilərinin ikinci turunda türk dünyasının böyük siyasi və dövlət xadimi Rəcəb Tayyib Ərdoğanın namılı qələbə qazanıb. Əsl demokratiya şəraitində öldü edilmiş bu qələbə Azərbaycan xalqını qəlbən sevindirib. Hörmətli Prezident Ərdoğanın rəhbərliyi ilə Türkiyənin dinamik inkişafı qarşıdakı dövrdə yeni vüsət alacaq, Türkiyə-Azərbaycan dostluğunun və qarşılıqlı yeni uğurlu nəticələrinə şəhədlilik edəcəkdir.

Sonra Sahibə Qafarova Milli Məclis Sədrinin rəhbərliyi ilə parlament nümayəndə heyətinin mayın 24-dən 26-dək Serbiya Respublikasına ilk rəsmi səfəri barədə deputatların məlumatı verib. Spiker bildirib ki, mayın 25-də nümayəndə heyəti paytaxt Belqradda Taşmaydan parkında Ümummilli Lider Heydər Əliyevin abidasını ziyarət edib və onun əziz xatirəsini yad edib. Səfər çərçivəsində Milli Məclis Sədrinin Serbiya Respublikasının Prezidenti Aleksandar Vuçiq, Serbiyanın Baş naziri Ana Brnabiç, Serbiya Milli Assambleyasının Sədri Vladimir Orliç ilə görüşləri keçirilib.

Görüşlərdə Azərbaycanla Serbiya arasında dostluq və əməkdaşlıq münasibətlərini uğurla inkişaf etməsindən məmnunluq ifadə olunub. Qeyd edilib ki, ölkələrimiz suverenlik və ərazi bütövlüyü məsələlərində daim həmrəylik nümayiş etdirirlər. Qarşılıqlı etimad və anlaşmaya əsaslanan yüksək səviyyəli siyasi dialoq iqtisadi əlaqələrin, xüsusən energetika və ekologiya, səmərəli qoyuluş sahələrində əlaqələrin güclənməsinə də tökan verir.

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova eyni zamanda görüşlərdə dövlətlərarası münasibətlərin inkişafında parlamentlərin iştirakı ilə bağlı məsələlərin nəzərdən keçirildiyini diqqətə çatdırıb. Sahibə Qafarova görüşlərdə 44 güllük Vəton müharibəsi başa çatdıqdan sonra regionda mövcud olan vəziyyət, işğaldan azad olunmuş ərazilərdə həyata keçirilən genişmiqyaslı bərpa və quruculuq işləri, məcburi köçkünlərimizin doğma torpaqlarına qayıtmasını nəzərdə tutan "Böyük qayıdış" proqramının yerinə yetirilməsi, Azərbaycanın bölgədə uzunmüddətli sülh və sabitliyin təmin olunmasına yönələn səyləri barədə həmsöhbətlərinə məlumat verildiyini bildirib.

Sahibə Qafarova diqqətə çatdırıb ki, Serbiya Milli Assambleyasının Sədri ilə görüşdə Azərbaycan və Serbiya parlamentləri arasında əməkdaşlıq haqqında anlaşma memorandumu imzalanmış, həmçinin parlament nümayəndə heyətimiz Azərbaycanın Serbiyadakı səfirliyi tərəfindən keçirilən 28 May - Müstəqillik Günüünə həsr olunmuş tədbirdə iştirak edib.

Nümayəndə heyətinin Serbiya Respublikasına rəsmi səfərinin uğurlu keçdiyini qeyd edən Sahibə Qafarova bununla əlaqədar nümayəndə heyətinin hər bir üzvünə dərin minnətdarlığını bildirib.

Sonra iclasda cari məsələlərə bağlı müzakirələr keçirilib. Milli Məclis Sədrinin müavini Fəzail İbrahimli, komitə sədrləri Musa Quliyev, Hicran Hüseynova, deputatlar Tahir Kərimli, Kamal Cəfərov, Elşad Mirbəşiroğlu, Tural Gəncəliyev, Razi Nurullayev, Musa Qasımlı, Əli Məsimli, Fazil Mustafaxanlı çıxış ediblər. Çıxışlarda Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin 100 illiyi ilə əlaqədar Milli Məclisin keçirdiyi beynəlxalq səviyyəli tədbirin mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini bildirilib. Deputatlar həmçinin bu günlərdə Prezident İlham Əliyevin Laçın rayonuna səfərinə, onun burada bir çox infrastruktur layihələrinin təmin olunmasına, sosial obyektlərin açılmasına iştirakını, Laçın şəhərinə qayıdan əhali ilə görüşünü, evlərin açılmasını onlara töhfə etdiyini yüksək qiymətləndiriblər.

Milli Məclisin üzvləri çıxışlarında Türkiyədə keçiriləcək demokratik seçkilərdə Rəcəb Tayyib Ərdoğanın yenidən Prezident seçilməsi münasibətilə öz təbriklərini çatdırıblar. Bunu Türkiyə xalqının böyük qələbəsi kimi qiymətləndiriblər.

Deputatlar pensiya yaş həddi, qadın və uşaqların hüquqlarının müdafiəsi, sosial valideynləri, müharibə iştirakçıları və veteranları üçün fərqlən-

dirici halların nəzərə alınması və gündəmdə olan digər aktual məsələlər barədə də öz fikirlərini açıqlayıblar, bir sıra təkliflərini səsləndiriblər.

Sonra Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova iclasda 28 məsələnin müzakirə olunacağını söyləyib. O, birinci məsələnin "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qruplarının rəhbərliyinin seçilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Qərarında dəyişikliklərin edilməsi barədə Milli Məclisin qərar layihəsi olduğunu deyib.

Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitəsinin sədri məsələ ilə bağlı məlumatında parlamentin beynəlxalq əlaqələrinin genişləndiyini, dostluq qruplarının fəaliyyətinin aktivləşdiyini, bu gün 100-dən çox parlamentlərarası dostluq qruplarının mövcud olduğunu bildirib. O qeyd edib ki, qərar layihəsinə əsasən, Azərbaycan-Lüksemburq parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupuna Şahin İsmayilov, Azərbaycan-Tailand parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupuna Rüfət Quliyev, Azərbaycan-Ukrayna parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupuna Kamran Bayramov rəhbər olaraq təklif olunurlar.

Milli Məclisin qərar layihəsi səsə qoyularaq qəbul edilib. Sahibə Qafarova ikinci məsələnin "Türk İnvestisiya Fondunun yaradılması haqqında" Sazişin təsdiq edilməsi barədə qərar layihəsi olduğunu deyib. O, beynəlxalq sənədin təsdiqi ilə bağlı müvafiq konstitusiyaya qanununun tələbinə əsasən, bu qərar layihəsinin bir oxunuşda baxılıb qəbul ediləcəyini bildirib.

İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Tahir Mirkişili "Türk İnvestisiya Fondunun yaradılması haqqında" Sazişin təsdiq edilməsi barədə qərar layihəsinin təqdim edərək bildirdi ki, 2009-cu il 3 oktyabr tarixində Azərbaycan, Qazaxıstan, Qırğızıstan, Türkiyə və Özbəkistan arasında imzalanmış Naxçıvan Sazişinə əsasən, Türkdillil Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurası yaradılıb. 2021-ci il noyabrın 12-də Dövlət başçuları Şurasının qərarına uyğun olaraq bu qurum Türk Dövlətləri Təşkilatı adlandırılıb. O, təşkilatın əsas məqsədlərinin üzv ölkələr arasında iqtisadi əməkdaşlıq, sosial müavimlərin və hüquq pozuntularının profilaktikası haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qərar layihəsinə dair məlumat verib. O, sənədə dair hər hansı yeni təklifin olmadığını söyləyib və sənə qoyulmasını xahiş edib.

Qanun layihəsi üçüncü oxunuşda qəbul edilib. Sonra Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin üzvü Kamal Cəfərov "Yetkinlik yaşına çatmayanların baxımını öz üzvlərini və hüquq pozuntularının profilaktikası haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qərar layihəsinə dair məlumat verib. O, sənədə dair hər hansı yeni təklifin olmadığını söyləyib və sənə qoyulmasını xahiş edib. Layihənin məqsədi yetkinlik yaşına çatmayan şəxslərin hüquqlarının daha səmərəli və effektiv qorunmasını təmin etməkdir.

Qanun layihəsi səsə qoyularaq üçüncü oxunuşda qəbul edilib. Parlamentin Sədri Sahibə Qafarova gündəliyinin növbəti 6 məsələsinin bir müddət ərzində Milli Məclisə daxil olduğunu və mahiyyətcə bir-birinə bağlı olduğunu bildirdi. Spiker diqqətə çatdırıb ki, gündəliyinin 7-ci məsələsi Azərbaycan Respublikasının Ailə Məcəlləsində, 8-ci məsələsi Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində, 9-cu məsələsi "Sosial müavinətlər haqqında" qanunda, 10-cu məsələsi "Valideynlərinin itirimi və valideyn müzakirəsi zamanı məhrum olmuş uşaqların sosial müdafiəsi haqqında" qanunda, 11-ci məsələsi "Yaşayış yeri və olduğu yer üzrə qeydiyyat haqqında" qanunda, 12-ci məsələsi "Sosial xidmət haqqında" qanunda dəyişikliklərin edilməsi barədə qərar layihəsinin təqdim edilib.

Spiker bu qanun layihələrini 3 komitədə baxıldığını qeyd edib.

10-cu məsələ ilə bağlı fikirləri dinləniləndikdən sonra qanun layihəsi səsə qoyularaq qəbul edilib.

Sonra parlamentin spikeri Sahibə Qafarova bildirdi ki, gündəliyinin növbəti 20 məsələsi üçüncü oxunuşda olan qanun layihələridir.

Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin üzvü Nizami Səfərov "Minatomizləmə sahəsində xidmətlərə görə" Azərbaycan Respublikasının medalının təsis edilməsi ilə əlaqədar "Azərbaycan Respublikasının orden və medallarının təsis edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə (üçüncü oxunuş) qanun layihəsinin təqdim edib. Qanun layihəsi səsə qoyularaq üçüncü oxunuşda qəbul edilib.

İclasda Milli Məclis Sədrinin birinci müavini, Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli "İctimai iştirakçılıq haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə (üçüncü oxunuş) qanun layihəsinin təqdim edib. O, sənədə dair hər hansı yeni təklifin olmadığını söyləyib və sənə qoyulmasını xahiş edib.

Qanun layihəsi üçüncü oxunuşda qəbul edilib.

Əli Hüseynli həmçinin "Dövlət qulluğu haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə (üçüncü oxunuş) qanun layihəsinin diqqətə çatdırıb. O, sənədə dair hər hansı yeni təklifin olmadığını söyləyib və sənə qoyulmasını xahiş edib. Layihənin məqsədi yetkinlik yaşına çatmayan şəxslərin hüquqlarının daha səmərəli və effektiv qorunmasını təmin etməkdir.

Qanun layihəsi üçüncü oxunuşda qəbul edilib.

Sonra Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin üzvü Kamal Cəfərov "Yetkinlik yaşına çatmayanların baxımını öz üzvlərini və hüquq pozuntularının profilaktikası haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qərar layihəsinə dair məlumat verib. O, sənədə dair hər hansı yeni təklifin olmadığını söyləyib və sənə qoyulmasını xahiş edib. Layihənin məqsədi yetkinlik yaşına çatmayan şəxslərin hüquqlarının daha səmərəli və effektiv qorunmasını təmin etməkdir.

Qanun layihəsi səsə qoyularaq üçüncü oxunuşda qəbul edilib.

Parlamentin Sədri Sahibə Qafarova gündəliyinin növbəti 6 məsələsinin bir müddət ərzində Milli Məclisə daxil olduğunu və mahiyyətcə bir-birinə bağlı olduğunu bildirdi. Spiker diqqətə çatdırıb ki, gündəliyinin 7-ci məsələsi Azərbaycan Respublikasının Ailə Məcəlləsində, 8-ci məsələsi Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində, 9-cu məsələsi "Sosial müavinətlər haqqında" qanunda, 10-cu məsələsi "Valideynlərinin itirimi və valideyn müzakirəsi zamanı məhrum olmuş uşaqların sosial müdafiəsi haqqında" qanunda, 11-ci məsələsi "Yaşayış yeri və olduğu yer üzrə qeydiyyat haqqında" qanunda, 12-ci məsələsi "Sosial xidmət haqqında" qanunda dəyişikliklərin edilməsi barədə qərar layihəsinin təqdim edilib.

Sonra Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsinin sədri Hicran Hüseynova 7-ci və 10-cu məsələlər - Azərbaycan Respublikasının Ailə Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında (üçüncü oxunuş) və "Valideynlərinin məhrum olmuş uşaqların sosial müdafiəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə (üçüncü oxunuş) qanun layihələrini təqdim edib. O, bu məsələlərə dair lazımı izahatlar verilib. Deputat qeyd edib ki, sənədə 10-11-ci maddədə nəzərdə tutulan müddətlə bağlı qanunvericilik tələbləri ilə bağlı məlumat verib. O, bu məsələlərə komitədə baxıldığını, əlavə rəy və təklifin daxil olmadığını bildirdi. Layihələrdə nəzərdə tutulan dəyişikliklər himayədar ailə institutunun inkişafına xidmət edir.

Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin üzvü Nurlan Həsənov 8-ci və 11-ci məsələləri - Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında (üçüncü oxunuş) və "Yaşayış yeri və olduğu yer üzrə qeydiyyat haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə (üçüncü oxunuş) qanun layihələrini təqdim edib. Deputat birinci və ikinci oxunuşlarda məsələ ilə bağlı hər hansı rəy və təklifin olmadığını, təmsil etdiyi komitənin müsbət rəy verdiyini söyləyib. Təqdim olunan hər iki layihə "Azərbaycan Respublikasının Ailə Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" qanun layihəsinə uyğun olaraq hazırlanıb.

Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədri Musa Quliyev 9-cu və 12-ci məsələləri - "Sosial müavinətlər haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə (üçüncü oxunuş) və "Sosial xidmət haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə (üçüncü oxunuş) qanun layihələrini diqqətə çatdırıb. O, 17-ci məsələ ilə bağlı bir düzəliş edildiyini və qanunun qüvvəyə minmə tarixinin 2023-cü il oktyabr ayından 2024-cü il yanvarın 1-nə dəyişdirildiyini bildirdi. Digər qanun layihələrində heç bir dəyişiklik olmadığını söyləyib və sənədləri üçüncü oxunuşda dəstəkləməyi xahiş edib.

İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Tahir Mirkişili bu komitənin 17 məsələ - Şəhərsalma və Tikinti Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsi (üçüncü oxunuş) ilə bağlı müsbət rəyini diqqətə çatdırıb.

Təbii ehtiyatlar, energetika və ekologiya komitəsinin sədri Sadiq Qurbanov 20-ci məsələ - "Energetika haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihələrini təqdim edib. O bildirib ki, bu sənədlərdə dəyişiklik edilib və adıçəkilən qanunların 2023-cü il oktyabrın 1-dən qüvvəyə minməsi nəzərdə tutulub.

Üçüncü oxunuşda təqdim edilən 6 qanun layihəsi ayrı-ayrılıqda səsə qoyularaq qəbul edilib. Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova diqqətə çatdırıb ki, gündəliyinin son 6 məsələsi birinci oxunuşda olan qanun layihələridir.

İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Tahir Mirkişili 23-cü məsələ - "Kosmik fəaliyyət haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun layihəsinin (birinci oxunuş) təqdim edib. O bildirib ki, ölkəmizdə bir çox digər sahələrdə olduğu kimi, kosmik sahənin əsasları da Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulub. Qeyd edib ki, hələ keçən əsrin 70-ci

illərində Azərbaycan Elmlər Akademiyası nəzdində Kosmik Cihazqayırma Konstruktör Bürosu yaradılıb və ölkəmizdə kosmik tədqiqatların aparılmasına başlanılıb. Komitə sədri 2009-cu ildə Prezident İlham Əliyevin təsdiq etdiyi "Azərbaycan Respublikasında kosmik sənayenin yaradılması və inkişafı üzrə Dövlət Proqramı" ilə Azərbaycan müasir kosmik layihələrin həyata keçirilməsinə başlanıldığını söyləyib. O, önəmli layihələrdən olan "AzerSpace-1" peykinin 2013-cü ildə orbitə çıxarılması ilə ölkəmizin əzəli dövlətlərinin təmsil olduğunu söyləyib. Qeyd edilib ki, 2015-ci ildən etibarən kosmosa çıxarılan "AzerSky" peyki vasitəsilə ölkənin müdafiə və təhlükəsizliyi sahəsində davamlı işlər görüldü, vaxtilə işğal olunmuş ərazilərimizdə törədilmiş yanğınların müntəzəm olaraq monitorinqi və dəyməsi zəruri qiymətləndirilməsi aparılıb.

2020-ci ildə Vəton müharibəsi zamanı Azərbaycan peykləri mühüm xidmət göstərirlər. Hal-hazırda Azərbaycan peykləri 42 ölkədən 182 müştəriyə xidmət göstərir.

Tahir Mirkişili bildirib ki, ölkəmizdə kosmik fəaliyyət Azərbaycan Respublikasının Kosmik Agentliyi "Azarkosmos" tərəfindən həyata keçirilir. O qeyd edib ki, kosmik sahədə qeyri-dövlət subyektlərinin fəaliyyəti hüquqi zəmin yaradılması üçün sahəvi münasibətləri tənzimləyən yeni qanunun hazırlanması zərurət yaradır. Diqqətə çatdırılıb ki, təqdim olunan qanun layihəsi Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə (birinci oxunuş) və 27-ci məsələ - "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə (birinci oxunuş) qanun layihələrini diqqətə çatdırıb.

Bildirilib ki, "Kəşfiyyat və əks-kəşfiyyat fəaliyyəti haqqında" qanunda təklif edilən dəyişikliklərdə kəşfiyyat və əks-kəşfiyyat fəaliyyəti subyektlərində həqiqi hərbi xidmətə çağırılması və ya könüllü daxil olmaları şərtlərinə hərbi qeydiyyatdan çıxarılması qaydasının təkmilləşdirilməsi, habelə kəşfiyyat və əks-kəşfiyyat fəaliyyəti subyektlərinin ehtiyatına təşkil edən dairənin dəyişdirilməsi nəzərdə tutulub.

"Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" qanuna isə hərbi qeydiyyatın analizinin dəyişdirilməsi, müvafiq icra hakimiyyəti orqanında müddətli həqiqi hərbi xidmətdən buraxılış, həmçinin müvafiq icra hakimiyyəti orqanında hərbi xidmətdən buraxılış həmin orqanın ehtiyatına keçirilməsi və ya hərbi qeydiyyatdan çıxarılması hərbi vəzifəli olan hərbi qeydiyyat qaydasının təkmilləşdirilməsi ilə əlaqədar dəyişikliklər təklif olunur.

Parlamentin komitə sədri Siyavuş Novruzov bu məsələlərə bağlı fikirlərini açıqladıqdan sonra hər iki qanun layihəsi ayrı-ayrılıqda səsə qoyularaq birinci oxunuşda qəbul edilib.

Sonra Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin üzvü Nurlan Həsənov sonuncu 28-ci məsələ - Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsinin (birinci oxunuş) təqdim edib.

O bildirib ki, qanunun 41.2-ci maddəsinin mövcud mətninə görə hərbi əməliyyatlarla əlaqədar itkin düşmüş hərbi qulluqçu və ya digər şəxs hərbi əməliyyatların qurtardığı gündən azı iki il keçdikdən sonra məhkəmə qaydasında ölmüş elan edilib. Hərbi əməliyyatlarda həlak olduğu güman olunan şəxslərin bu müddətdən daha tez ölmüş elan olunması imkanı təmin etmək məqsədilə həmin maddədə müvafiq əlavə təklif olunur. Əlavəyə əsasən, məhkəmə şəxsin hərbi əməliyyatlarda həlak olduğunu güman etməyə əsas verən halları nəzərə alaraq, həmin şəxsi hərbi əməliyyatların qurtardığı gündən azı altı ay keçdikdən sonra ölmüş elan edə bilər. Qanun layihəsi səsə qoyularaq birinci oxunuşda qəbul edilib.

Rəşad BAXŞƏLİYEV, "Azərbaycan"